

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національного університету

«Одеська юридична академія»,

професор

Олег ТОДОЩАК

2026 р.

ВИСНОВОК

Національного університету «Одеська юридична академія» щодо дисертації Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», тема дисертації затверджена рішенням Вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія» від 07 вересня 2022 р., протокол № 1

Витяг

**з протоколу засідання фахового семінару
кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»
№ 13 від 06 травня 2026 року**

Присутні:

завідувач кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
професор кафедри цивільного права, д.ю.н., Голубєва Н.Ю.;

професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
д.ю.н., професор Андронов І.В.;

професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
д.ю.н., професор Волкова Н.В.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Бут І.О.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Дрогозюк К.Б.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Іліопол І.М.

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д.
філос. в галузі права Московчук Д.О.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Павлова Ю.С.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Полуніна О.О.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Полюк Ю.І.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Притуляк В.М.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Стоянова Т.А. – **науковий керівник**;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Цал-Цалко Ю.Ю.;

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
к. ю. н., доцент Яніцька І.А.;

лаборантка кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу
Рабоча О.Ю.;

аспірант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу
Колечко Д.М.

З присутніх 3 доктори юридичних наук, 10 кандидатів юридичних наук та 1 доктор філософії в галузі права – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС», поданого на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо рекомендації до разового публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Доповідь здобувача ступеня вищої освіти доктора філософії Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС», поданого на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Доповідач обґрунтував актуальність обраної теми, визначив мету, завдання, методологію дисертаційного дослідження, охарактеризував його об'єкт та предмет, виклав науково-практичну значимість роботи, надав відомості щодо структури дисертаційного дослідження та впровадження результатів дослідження у практичну діяльність.

Обґрунтовуючи вибір тематики дисертаційного дослідження, здобувач зазначає, що з урахуванням сучасних умов, які характеризуються масовою міграцією громадян України до держав ЄС у зв'язку з бойовими діями, спричиненими військовою агресією РФ та запровадженням воєнного стану, особливої актуальності набуває створення умов для реалізації виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС. У період воєнного стану своєчасне виконання рішень про стягнення аліментів набуває особливого значення, оскільки забезпечення найкращих інтересів дитини та її права на утримання залишається одним із пріоритетних завдань держави навіть в умовах збройного конфлікту.

Проте низка існуючих проблем, зокрема відсутність концептуального визначення механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, брак дієвих заходів національного примусового виконання у випадку знаходження боржника в ЄС, неузгодженість приватної виконавчої практики з діяльністю Міністерства юстиції України, як центрального органу при виконанні рішень щодо стягнення аліментів призводять до фактичного блокування такого виконання, а отже, й до неможливості забезпечити ефективний судовий захист права на утримання.

Теоретичну основу дисертаційної роботи склали наукові праці з міжнародного приватного права, цивільного процесуального права,

виконавчого провадження та інших галузей права, зокрема праці українських і зарубіжних учених. На сьогодні існує брак наукових досліджень, присвячених саме виконанню рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, тому в роботі використано наукові праці вчених у галузі міжнародного приватного права, цивільного процесуального права, виконавчого провадження, зокрема таких учених, як: І.В. Андронов, О.М. Бірюков, Є.М. Білоусов, Н.В. Волкова, Н.Ю. Голубєва, М.О. Гетманцев, К.В. Гусаров, А.С. Довгерт, І.О. Ізарова, І.М. Іліопол, Л.В. Крупнова, В.В. Комаров, М.М. Мальський, В.М. Притуляк, Т.А. Стоянова, С.Я. Фурса, Ю.В. Черняк, Д.А. Шкорупєєв, М.Й. Штефан, С.В. Щербак, І.В. Яковюк та ін.

Також у роботі було використані наукові дослідження зарубіжних авторів, серед яких слід відзначити: К. Beaumont, Р. Beaumont, A. Borrás, J. Degeling, M. Groff, K. Kalaitoglou, P. Lortie, P. Mason, M. Župan та ін.

Тема наукового дослідження відповідає науково-дослідному плану кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» на 2021-2025 рр., що є складовою частиною плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Правове та соціальне життя людини в людиноцентристському вимірі в цифрову еру» на 2021–2025 рр. (державний реєстраційний номер 0122U000266) та науково-дослідному плану кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Цивільний, нотаріальний та виконавчий процеси в період воєнних та поствоєнних трансформацій» на 2026-2030 роки, що є складовою частиною плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Соціально-політична стабільність в період воєнних та поствоєнних трансформацій: правові, економічні, гуманітарні, інноваційно-технічні можливості в цифрову еру» (державний реєстраційний номер 0126U000107).

Метою дисертаційного дослідження є комплексний теоретичний аналіз механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС та виявлення його проблем, а також визначення напрямків подальшого удосконалення з урахуванням нормативних підходів, наукових поглядів та судової практики України та держав ЄС.

Для досягнення мети було поставлено такі завдання:

- провести огляд літератури за темою дослідження;
- дослідити історичний розвиток законодавства щодо стягнення аліментів в Європі;
- проаналізувати моделі аліментних зобов'язань в державах ЄС та в Україні з точки зору їх впливу та взаємозв'язку з виконанням рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;
- здійснити науковий аналіз загальних аспектів визнання та виконання іноземних рішень щодо стягнення аліментів в державах ЄС;
- дослідити порядок взаємодії центральних органів в механізмі виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;

- проаналізувати безпосередній порядок звернення, а також підстави визнання, виконання й відмови у визнанні та виконанні рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;

- здійснити порівняльний аналіз визнання та виконання рішень щодо стягнення аліментів за Гаазькою Конвенцією 2007 року та Регламентом №4/2009;

- охарактеризувати порядок примусового виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;

- проаналізувати заходи примусового виконання рішень українських судів в державах ЄС;

- дослідити актуальні питання виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з перебуванням сторін у справах про стягнення аліментів під тимчасовим захистом в державах ЄС;

- сформулювати наукові висновки та пропозиції щодо вдосконалення положень українського законодавства, що регулює порядок визнання та виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у механізмі виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Предметом дослідження є виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Методи дослідження. Відповідно до мети та завдань дисертаційного дослідження у процесі роботи застосовано систему загальнонаукових і спеціально-правових методів пізнання з урахуванням методологічних підходів порівняльного правознавства.

Діалектичний метод пізнання було застосовано для пізнання правового регулювання виконання рішень українських судів в державах ЄС (Розділ I, II). За допомогою методу аналізу та синтезу досліджено категорії механізму виконання рішень українських судів в державах ЄС (Розділ II).

Історико-правовий метод застосовувався при дослідженні генези виконання рішень в ЄС (п. 1.3). За допомогою емпіричного методу були проаналізовані матеріали національної та міжнародної судової та виконавчої практики (п. 2.1., 2.2., Розділ III).

Системний та системно-структурний метод надав змогу проаналізувати систему виконання рішень українських судів в державах ЄС через систему центральних органів (п.п. 2.1., 2.2.).

Формально-юридичний допоміг здійснити тлумачення норм права та виявити прогалини у міжнародному та національному законодавстві (Розділ II). Герменевтичний дав змогу опрацювати систему законодавства щодо міжнародного стягнення аліментів (Розділи II та III). Синергетичний підхід використано для аналізу взаємодії різних правових режимів, зокрема у сфері захисту прав громадян України, які перебувають під тимчасовим захистом у державах ЄС, в контексті реалізації їх права на стягнення аліментів (Розділ III).

Порівняльно-правовий метод дозволив виявити спільні та відмінні риси правового регулювання такого механізму, а також визначити їх роль у процесах адаптації національного законодавства до норм і стандартів ЄС (Розділ II).

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим в Україні комплексним науковим дослідженням, присвяченим аналізу виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

В результаті наукового дослідження одержані такі висновки та результати, що мають наукову новизну:

вперше:

обґрунтована теза, що для України визнання та виконання стягнення аліментів в державах ЄС за Гаазькою конвенцією 2007 року стосується судових рішень, а також затверджених судом мирових угод, а не рішень, що винесені адміністративними органами;

сформульовано визначення механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, як сукупність процесуальних дій стягувача та центральних, та/чи компетентних органів, в залежності від міжнародно-правового інструменту звернення, що складається зі звернення до визнання та/або виконання, а також примусового виконання такого рішення;

сформульовано визначення розуміння примусового виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, як завершальної стадії реалізації усього механізму такого виконання, що здійснюється відповідно до національного законодавства запитуваної держави, незалежно від того, за яким міжнародно-правовим інструментом було забезпечено його попереднє визнання та/чи виконання: за конвенцією чи двостороннім договором, або за принципом взаємності;

запропоновано вирішувати правову колізію виконання рішень про стягнення аліментів з одного й того ж самого боржника за аліментними зобов'язаннями, присудженими українським рішенням та за регресним позовом органу, який здійснив авансові виплати таких аліментів в державі ЄС, шляхом пред'явлення боржником позову про зменшення розміру аліментів в Україні на підставі істотної зміни матеріального становища боржника у зв'язку з виникненням додаткових фінансових зобов'язань;

запропоновано використовувати комплекс засобів, спрямованих на сприяння укладенню сторонами мирової угоди, з метою усунення правової прогалини, що полягає у відсутності у приватного виконавця під час виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС у порядку Гаазької конвенції 2007 року чи міжнародного договору можливості взаємодії з Міністерством юстиції України як центральним органом та повноважень щодо застосування заходів примусового виконання за межами України;

вдосконалено:

науковий підхід до підстав визнання, виконання та відмови у визнанні та виконанні рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, передбачених ст. 20 і 22 Гаазької конвенції 2007 року, шляхом обґрунтування їх як єдиної системи передумов;

поняття сфери застосування Гаазької конвенції 2007 року та встановлено, що для України її обов'язкове застосування у повному обсязі можливе лише щодо аліментних зобов'язань стосовно дітей віком до 18 років;

процесуально-правовий механізм запобігання паралельним провадженням шляхом обґрунтування необхідності внесення змін до п. 10 ст. 175 ЦПК України щодо покладення на позивача обов'язку повідомляти суд, що ним не

подано іншого позову (позовів) до цього ж відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав, у тому числі до іноземного суду, а також надання ним інформації щодо наявності або відсутності провадження, відкритого за зверненням відповідача за тотожним позовом в іноземному суді;

набуло подальшого розвитку:

наукові положення механізму адміністративного співробітництва для України, передбаченого Розділами II та III Гаазької конвенції 2007 року щодо пріоритетності співробітництва по зобов'язаннях з утримання дітей віком до 18 років;

положення про необхідність зобов'язати суд постановляти ухвалу про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України фізичної особи, яка є боржником за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці за поданням приватного виконавця;

теза щодо комплексної перевірки національними судами місця проживання сторін у справах про стягнення аліментів у випадках перебування їх під тимчасовим захистом в державах ЄС.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації наукові положення та висновки можуть бути застосовані у:

науково-дослідній сфері шляхом формування наукового підґрунтя для дослідження адаптаційних положень цивільного процесуального права та виконавчого провадження у сфері виконання рішень щодо стягнення аліментів в державах ЄС;

у практичній діяльності шляхом удосконалення національної судової та виконавчої практики під час розгляду та виконання справ щодо стягнення аліментів, у тому числі з іноземним елементом (акти впровадження: Ради приватних виконавців Одеської області від «22» жовтня 2025 року; Приморського районного суду м. Одеси від «15» жовтня 2025 року);

у правотворчій сфері для розроблення пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання здійснення судочинства та виконавчого провадження у справах про стягнення аліментів, у тому числі з іноземним елементом;

у навчальному процесі при підготовці підручників, навчальних та навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій, лекційних і практичних курсів, а також під час безпосереднього викладання навчальних дисциплін «Цивільний процес», «Виконавче провадження», «Європейський цивільний процес» (акт впровадження: Національного університету «Одеська юридична академія» від «28» жовтня 2025 року).

Усі теоретичні та практичні результати, що виносяться на захист, отримані самостійно.

Дисертацію виконано та обговорено на кафедрі цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія». Теоретичні висновки, сформульовані у дисертації, доповідалися та обговорювалися на: Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції ім. Ю.С. Червоного «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» (м. Одеса, 22 грудня 2025 р.); Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій Міжнародному дню прав людини, який відзначається

міжнародною спільнотою 10 грудня «Права людини в період збройних конфліктів» (31 жовтня 2025 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час» (м. Одеса, 16 травня 2025 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції ім. Ю.С. Червоного «Цивільне судочинство та виконавче провадження в умовах воєнного стану» (м. Одеса, 16 грудня 2022 р.).

Основні положення, систематизовані узагальнення та висновки дисертації були висвітлені в 4 статтях (одноосібних), що були опубліковані у наукових фахових періодичних виданнях з юридичних наук (галузь знань 081 «Право»), включених МОН України до фахових видань категорії «Б», а також у 4 тезах доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, що були видані в електронних та друкованих збірках.

Дисертаційне дослідження складається з анотації (українською та англійською мовами), вступу, трьох розділів, поділених на 10 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 209 сторінки, з яких основний зміст складає 160 сторінок.

По закінченню доповіді Колечка Д.М. присутні поставили такі запитання:

Доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Бут І.О. запитав:

Ви досліджували питання співвідношення Гаазької Конвенції 2007 року і Регламенту Ради (ЄС) № 4/2009.

Які основні аспекти такого співвідношення мають значення для адаптаційних процесів, що тривають в Україні?

Колечко Д.М. відповів:

Порівняльно-правовий аналіз положень Гаазької Конвенції 2007 року та законодавства ЄС, зокрема Регламенту (ЄС) №4/2009 має, як теоретичне, так й практичне значення.

Адаптація національного законодавства, що була впроваджена ще у 2014 році згідно Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, не зупинилась під час воєнного стану, а навпроти на думку багатьох вчених, прискорила у зв'язку безпрецедентною міграцією українського населення до країн ЄС. Тому питання ефективного виконання рішень українських судів, у тому числі щодо стягнення аліментів, набуває особливої актуальності саме у контексті зближення національної правової системи з європейськими стандартами.

Практичне значення такого співвідношення полягає у тому, що Гаазька конвенція 2007 року та Регламент № 4/2009 побудовані на спільній ідеї спрощення транскордонного стягнення аліментів, однак рівень інтеграції механізмів у межах ЄС є значно глибшим. Зокрема, Регламент № 4/2009 передбачає більш уніфіковані правила юрисдикції, механізми запобігання паралельним провадженням, а також спрощений порядок визнання та виконання судових рішень між державами-членами ЄС.

Для України це має значення з точки зору подальшого вдосконалення національного процесуального законодавства, адаптації підходів до визначення місця проживання сторін у транскордонних сімейних спорах, а також

формування більш ефективних механізмів міжнародного співробітництва при виконанні рішень українських судів у державах ЄС.

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Іліопол І.М. запитала:

Хочу відмітити, що робота виконана на високому науково-методологічному рівні, містить низку важливих пропозицій щодо вдосконалення цивільного судочинства та виконавчого провадження, спрямованих на їх адаптацію до сучасних викликів та прогресивних вимог сьогодення. Однією з позицій дисертаційного дослідження є теза щодо тлумачення положень ст. 19 Гаазької Конвенції 2007 року та необхідності розуміти її для України виключно щодо судових рішень. Проте у самій роботі Ви не приділяєте достатньої уваги власному розумінню поняття судових рішень, з якого виходите, особливо з огляду на положення ст. 258 ЦПК України щодо видів судових рішень.

Колечко Д.М. відповів:

Дійсно, такі пропозиції сприятимуть внесенню правової визначеності для стягувача та інших осіб, які мають відношення до процедури виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів, оскільки Україна є державою із судовою моделлю аліментних зобов'язань, на відміну від Данії — держави з адміністративною моделлю, де можливе виконання рішень адміністративних органів. У зв'язку з цим слід розуміти, що виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів у державах ЄС можливе лише на підставі судових рішень.

З урахуванням теми дисертаційного дослідження, а також положень ст. 19 Гаазької конвенції 2007 року, ми виходили з того, що судовими рішеннями слід вважати рішення суду, у тому числі судовий наказ, постанови суду, а також ухвали про затвердження мирових угод.

Доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Павлова Ю.С. запитала:

На стор. 145-146 Ви пишете, про актуальні питання виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС. Далі наводите перелік таких актуальних питань. Проте ви не визначаєте, чи перелік таких питань є вичерпним.

Колечко Д.М. відповів:

Дякую за слушне зауваження. Дійсно, у відповідному фрагменті дослідження було здійснено огляд існуючих актуальних правових проблем, що виникають у механізмі виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС. Оскільки зазначена тема є недостатньо дослідженою в українській науці, ми виходили з двох напрямків визначення таких проблем. З одного боку, враховувався досвід гармонізаційних процедур держав-членів ЄС, які пройшли аналогічний шлях, що нині є актуальним для України. З іншого боку, ми зосередилися на тих актуальних питаннях, які можуть бути вирішені на рівні національного законодавства, а також запропонували окремі напрями їх вирішення.

Водночас вважати такий перелік вичерпним не можна. Проблематика виконання рішень українських судів у державах ЄС набула особливої актуальності відносно нещодавно, а отже можна прогнозувати, що чимало

проблем ще будуть виявлені судовою та виконавчою практикою найближчим часом.

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д. філос. в галузі права Московчук Д.О. запитав:

Розглядаючи підрозділ, присвячений історії розвитку виконання рішень українських судів, автор переважно аналізує переважним чином конвенційне європейське законодавство. У зв'язку з цим потребує уточнення, чому в межах цього підрозділу недостатньо представлено наукові підходи та позиції вчених, і які ключові доктринальні концепції, на думку автора, мали б бути обов'язково враховані?

Колечко Д.М. відповів:

Дійсно, у підрозділі, присвяченому історії розвитку виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, ми переважно аналізували так звані Гаазькі конвенції, зокрема «Гаазькі дитячі конвенції», які безпосередньо регулюють порядок виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Водночас погоджуюся, що такий підхід певною мірою звужує доктринальний вимір дослідження. З метою посилення наукової складової доцільним було б ширше залучення класичних і сучасних наукових концепцій європейських вчених у сфері аліментних зобов'язань, міжнародного цивільного процесу та виконання рішень про стягнення аліментів у Європі та Україні. Зокрема, більш детального аналізу потребували б доктринальні підходи до питань міжнародної юрисдикції, взаємного визнання судових рішень, принципу *res judicata*, а також проблем адаптації національних механізмів виконання до європейських стандартів.

Після відповідей на запитання виступила **науковий керівник – доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к.ю.н., доцент Стоянова Тетяна Анатоліївна:**

Науковий керівник зазначила, що тема, яку досліджує дисертант є надзвичайно актуальною в сучасному правовому середовищі. Актуальності ця тема набуває у зв'язку з тим, що питання комплексного дослідження виконання рішень українських судів у державах ЄС у вітчизняній правовій науці фактично не були предметом самостійного наукового аналізу. Це зумовлює необхідність глибокого наукового переосмислення усталених правових конструкцій та їх адаптації до умов воєнного стану і масової міграції населення України до держав ЄС.

Науковий керівник вказує, що мета дослідження безпосередньо впливає з теми та конкретизує її, зосереджуючись на комплексному осмисленні трансформації правового регулювання виконання рішень українських судів в державах ЄС. Вона логічно співвідноситься з об'єктом дослідження, яким виступають суспільні відносини, що виникають у механізмі виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС та пов'язана з предметом дослідження, зокрема з виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Дисертанту вдалося повністю виконати поставлені завдання дослідження завдяки використанню принципів теоретико-пізнавальної діяльності, дослідницьких підходів та методів.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у формуванні цілісного наукового підходу до розуміння виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Дисертаційна робота відзначається чіткою структурою, логічністю викладення думок та науковою новизною. Зміст наукового дослідження свідчить, що дисертаційне дослідження Колечка Дмитра Миколайовича здійснено на високому науковому рівні, проаналізований значний обсяг теоретичного, нормативного та емпіричного матеріалу, робота містить ряд доцільних нових висновків та пропозицій, що свідчить про здатність автора до самостійного наукового мислення та критичного аналізу. Дослідження ґрунтується на виваженій самостійній роботі над темою дисертації.

Колечко Дмитром Миколайовичем повністю виконано індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план. У процесі роботи з підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи дисертант проявив себе як наполегливий та здібний аспірант, який на належному рівні та своєчасно виконував індивідуальний навчальний план.

Науковим керівником зазначено, що дисертація Колечка Д.М. «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право, є самостійним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам та може бути рекомендоване до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді, а її автор заслуговує, на основі захисту, присвоєння наукового ступеня доктора філософії.

У обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д.ю.н., професор Волкова Н.В.: зазначила, що автор докладно дослідив правові аспекти виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС. Особливу увагу приділено аналізу судової практики та практики приватних виконавців щодо виконання рішень українських судів в державах ЄС. Виклад дисертанта власних наукових позицій характеризується структурованістю та логічною послідовністю. Висновки та рекомендації автора спрямовані на удосконалення нормативно-правового регулювання, судової практики та виконавчої практики, що є надзвичайно важливим для сучасного часу.

Разом з тим, слід звернути увагу, що у дисертаційному дослідженні недостатньо аргументовано позицію автора щодо необхідності комплексної оцінки місця проживання сторін у справах про стягнення аліментів. По-перше, така оцінка вже здійснюється відповідно до загальних положень цивільного процесуального законодавства, зокрема ст.ст. 186–187 ЦПК України. По-друге, за наявності іноземного елемента національні суди при визначенні належної юрисдикції виходять із положень Закону України «Про міжнародне приватне право». У зв'язку з цим недостатньо зрозуміло, у чому саме полягає запропонований автором підхід та яким чином він має застосовуватися судами при розгляді справ про стягнення аліментів за участю осіб, які перебувають під тимчасовим захистом у державах ЄС. Водночас зазначене положення має актуальне практичне значення, однак потребує додаткового обґрунтування.

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Іліопол І.М.: автор під науковим керівництвом к.ю.н., доцента Стоянової Т.А. продемонстрував високу методичну підготовку та здатність до самостійної наукової роботи. У роботі автор вдало поєднав теоретичні аспекти з практичними дослідженнями, що робить дисертацію цінною не лише з наукової точки зору, але й з практичної. У дисертаційному дослідженні належним чином опрацьовано нормативно-правову базу, зокрема положення законодавства та підзаконних актів, включаючи постанови Кабінету Міністрів України. Водночас відповідний підрозділ, присвячений адаптації законодавства, потребує посилення за рахунок ширшого залучення судової практики. На даний час акцент зроблено переважно на нормативному аналізі, тоді як практичний вимір правозастосування розкрито недостатньо. Доцільним є доповнення дослідження аналізом судових рішень, що дозволило б більш повно відобразити реальні підходи до вирішення відповідної категорії справ, виявити проблеми правозастосування на різних рівнях судової системи та підвищити прикладну цінність роботи.

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Полуніна О.О.: ознайомлення із дослідженням дає підстави зробити загальний висновок про те, що дисертаційна робота виконана відповідно до вимог академічної доброчесності. Втім, доцільним видається більш розгорнуте дослідження інших актуальних проблем виконання рішень українських судів у державах ЄС, окрім питань визначення належної міжнародної чи національної юрисдикції у справах про стягнення аліментів, коли стороною є особа, яка перебуває під тимчасовим захистом у державах ЄС, а також проблем паралельних проваджень. Зокрема, йдеться про питання, які відповідно до змісту та назви Розділу III мали б бути присвячені особливостям примусового виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Незважаючи на загальний зв'язок із проблематикою примусового виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів у державах ЄС, у п. 3.3 Розділу III переважають питання, пов'язані насамперед із національним судовим захистом. Крім того, такі аспекти, як проблеми адаптації законодавства, суттєві відмінності процедур визнання та виконання судових рішень залежно від наявності чи відсутності екзекватури, а також питання термінологічної неузгодженості, розкриті переважно описово.

Водночас загалом Розділ III містить як дискусійні проблеми, так і авторські висновки щодо їх вирішення.

професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, д.ю.н., професор Андронов І.В.

Окремо слід відзначити підрозділ 1.1., у якому закладено теоретико-методологічну основу дослідження. Позитивним є прагнення автора охопити широкий спектр наукових підходів до розуміння виконання судових рішень, аліментів та його трансформації, а також систематизувати нормативні передумови розвитку цього інституту. Автор намагається простежити еволюцію правового регулювання, що дозволяє сформулювати загальне уявлення про зміну підходів до виконання рішень суду, у тому числі щодо стягнення аліментів. У підрозділі 1.1. дисертаційного дослідження загалом здійснено

огляд наукових підходів до проблематики, однак його зміст може бути доопрацьовано з метою посилення наукової глибини та логічної узгодженості.

Водночас при висвітленні виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів автор переважно обмежується переліком науковців, без належного розкриття їхніх підходів. Такий виклад потребує поглиблення шляхом аналізу змісту доктринальних позицій вказаних дослідників, виявлення існуючих суперечностей у науковій літературі, а також окреслення проблемних питань, які залишаються невирішеними.

Особливої уваги потребує блок, присвячений порівняльно-правовому методу дослідження, який є центральним для тематики дослідження. Попри те, що автор звертається до окремих спеціалізованих досліджень, значна частина наукових праць лише згадується без їх належного аналізу. Доцільним є більш ґрунтовне опрацювання ключових доктринальних джерел, зокрема спеціалізованих дисертаційних досліджень, з акцентом на порівнянні підходів та формуванні власної позиції автора.

доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, к. ю. н., доцент Притуляк В.М.

У дисертаційному дослідженні запропоновані автором зміни. Водночас їх не розміщення у додатку дещо знижує рівень узагальнення та практичної спрямованості основних висновків роботи. На мій погляд, доцільним є перенесення та систематизація ключових пропозицій безпосередньо у основних розділах роботи та «Висновках» та у Додатках із відповідним структуруванням за напрямками вдосконалення законодавства. Це дозволило б підсилити змістовну насиченість висновків, забезпечити їх чітку кореляцію із завданнями дослідження та підвищити прикладну цінність дисертації.

Узагальнюючи результати обговорення, дисертацію **Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС»** можна рекомендувати до захисту. На основі результатів обговорення присутніх на засіданні вирішили запропонувати такий

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Робота виконана на кафедрі цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія».

Тема дисертації схвалена та затверджена на засіданні кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія» та рішенням Вченої Ради Національного університету «Одеська юридична академія».

Науковий керівник - к.ю.н., доцент Стоянова Тетяна Анатоліївна.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Вимушена міграція українського населення переважно до держав ЄС, що спричинена військовою агресією РФ, загострила проблему виконання рішень українських судів у таких державах.

Такі виклики зумовили виникнення низки правових проблем, що раніше не мали такого значення.

Відсутність концептуального визначення механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС створює правову невизначеність для стягувачів та ставить перед приватними виконавцями чимало питань такого виконання.

Брак дієвих заходів національного примусового виконання у випадку знаходження боржника в ЄС практично створює правовий вакуум для виконання таких рішень. Неузгодженість приватної виконавчої практики з діяльністю Міністерства юстиції України, як центрального органу при виконанні рішень щодо стягнення аліментів в державах ЄС призводить до фактичного блокування такого виконання, а отже, й до неможливості забезпечити ефективний судовий захист права на утримання.

Крім того, низка питань ефективного виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС зумовлюється особливостями судового захисту права на утримання в Україні. Наприклад, вирішення питання про розмежування національної та міжнародної юрисдикції, коли сторона у справі має громадянство України, проте фактично проживає у державі ЄС та має тимчасовий захист такої держави, адже від правильного визначення юрисдикції залежить подальший механізм виконання таких рішень.

У національній правовій науці питання виконання рішень українських судів у державах ЄС не було досліджено предметно, як цілісний правовий механізм. Як правило, більше уваги приділяється дослідженню окремих його аспектів, наприклад стягненню аліментів, міжнародному виконавчому процесу, питанням виконання іноземних судових рішень в Україні.

Фрагментарність таких наукових досліджень зумовлена тим, що проблематика виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів перебуває на перетині декількох галузей права: міжнародного виконавчого

процесу, міжнародного приватного права, сімейного права та цивільного процесу.

Таким чином, актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю теоретичного осмислення правового механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів у державах ЄС в умовах зростання транскордонних сімейних спорів, що має важливе значення як для правозастосовчої практики, так і для розвитку національної правової доктрини.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження склали праці таких науковців та юристів-практиків як: І.В. Андронов, О.М. Бірюков, Є.М. Білоусов, Н.В. Волкова, Н.Ю. Голубєва, М.О. Гетманцев, К.В. Гусаров, А.С. Довгерт, І.О. Ізарова, І.М. Іліопол, Л.В. Крупнова, В.В. Комаров, М.М. Мальський, В.М. Притуляк, Т.А. Стоянова, С.Я. Фурса, Ю.В. Черняк, Д.А. Шкорупєєв, М.Й. Штефан, С.В. Щербак, І.В. Яковюк та ін.

Також варто відмітити внесок таких зарубіжних авторів, як: К. Beaumont, Р. Beaumont, А. Borrás, J. Degeling, M. Groff, K. Kalaitsoglou, P. Lortie, P. Mason, M. Župan та ін.

Водночас широке коло наукових праць не формує цілісного правового підґрунтя для дослідження проблем виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС. Переважно вони стосуються окремих аспектів цієї проблематики та можуть бути використані лише як основа для подальшого наукового аналізу, оскільки не присвячені безпосередньо дослідженню виконання рішень саме українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Чимало юрисдикційних проблем мають витoki на рівні національного цивільного чи виконавчого процесу, наприклад: визначення місця проживання, встановлення належної національної чи міжнародної юрисдикції, створення превентивних механізмів для уникнення ризиків паралельних проваджень тощо.

Відтак зазначене зумовлює актуальність теми цього дисертаційного дослідження та її значущість для розвитку юридичної науки і практики.

Нормативну основу дисертаційного дослідження складають Конституція України, ЦПК України, СК України, Закон України «Про виконавче провадження», а також законодавча низка міжнародних конвенцій, зокрема Гаазька конвенція 2007 року, Регламент Ради (ЄС) № 4/2009 тощо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема наукового дослідження відповідає науково-дослідному плану кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» на 2021-2025 рр., що є складовою частиною плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Правове та соціальне життя людини в людиноцентристському вимірі в цифрову еру» на 2021–2025 рр. (державний реєстраційний номер 0122U000266) та науково-дослідному плану кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Цивільний, нотаріальний та виконавчий процеси в період воєнних та поствоєнних трансформацій» на 2026-2030 роки, що є складовою частиною плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська

юридична академія» «Соціально-політична стабільність в період воєнних та поствоєнних трансформацій: правові, економічні, гуманітарні, інноваційно-технічні можливості в цифрову еру» (державний реєстраційний номер 0126U000107).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є комплексний теоретичний аналіз механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС та виявлення його проблем, а також визначення напрямків подальшого удосконалення з урахуванням нормативних підходів, наукових поглядів та судової практики України та держав ЄС.

Для досягнення мети було поставлено такі завдання:

- провести огляд літератури за темою дослідження;
- дослідити історичний розвиток законодавства щодо стягнення аліментів в Європі;
- проаналізувати моделі аліментних зобов'язань в державах ЄС та в Україні з точки зору їх впливу та взаємозв'язку з виконанням рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;
- здійснити науковий аналіз загальних аспектів визнання та виконання іноземних рішень щодо стягнення аліментів в державах ЄС;
- дослідити порядок взаємодії центральних органів в механізмі виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;
- проаналізувати безпосередній порядок звернення, а також підстави визнання, виконання й відмови у визнанні та виконанні рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;
- здійснити порівняльний аналіз визнання та виконання рішень щодо стягнення аліментів за Гаазькою Конвенцією 2007 року та Регламентом №4/2009;
- охарактеризувати порядок примусового виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС;
- проаналізувати заходи примусового виконання рішень українських судів в державах ЄС;
- дослідити актуальні питання виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з перебуванням сторін у справах про стягнення аліментів під тимчасовим захистом в державах ЄС;
- сформулювати наукові висновки та пропозиції щодо вдосконалення положень українського законодавства, що регулює порядок визнання та виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у механізмі виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Предметом дослідження є виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

Методи дослідження. Відповідно до мети та завдань дисертаційного дослідження у процесі роботи застосовано систему загальнонаукових і спеціально-правових методів пізнання з урахуванням методологічних підходів порівняльного правознавства.

Діалектичний метод пізнання було застосовано для пізнання правового регулювання виконання рішень українських судів в державах ЄС (Розділ I, II). За допомогою методу аналізу та синтезу досліджено категорії механізму виконання рішень українських судів в державах ЄС (Розділ II).

Історико-правовий метод застосовувався при дослідженні генези виконання рішень в ЄС (п. 1.3). За допомогою емпіричного методу були проаналізовані матеріали національної та міжнародної судової та виконавчої практики (п. 2.1., 2.2., Розділ III).

Системний та системно-структурний метод надав змогу проаналізувати систему виконання рішень українських судів в державах ЄС через систему центральних органів (п.п. 2.1., 2.2.).

Формально-юридичний допоміг здійснити тлумачення норм права та виявити прогалини у міжнародному та національному законодавстві (Розділ II). Герменевтичний дав змогу опрацювати систему законодавства щодо міжнародного стягнення аліментів (Розділи II та III). Синергетичний підхід використано для аналізу взаємодії різних правових режимів, зокрема у сфері захисту прав громадян України, які перебувають під тимчасовим захистом у державах ЄС, в контексті реалізації їх права на стягнення аліментів (Розділ III).

Порівняльно-правовий метод дозволив виявити спільні та відмінні риси правового регулювання такого механізму, а також визначити їх роль у процесах адаптації національного законодавства до норм і стандартів ЄС (Розділ II).

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим в Україні комплексним науковим дослідженням, присвяченим аналізу виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС.

В результаті наукового дослідження одержані такі висновки та результати, що мають наукову новизну:

вперше:

обґрунтована теза, що для України визнання та виконання стягнення аліментів в державах ЄС за Гаазькою конвенцією 2007 року стосується судових рішень, а також затверджених судом мирових угод, а не рішень, що винесені адміністративними органами;

сформульовано визначення механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, як сукупність процесуальних дій стягувача та центральних, та/чи компетентних органів, в залежності від міжнародно-правового інструменту звернення, що складається зі звернення до визнання та/або виконання, а також примусового виконання такого рішення;

сформульовано визначення розуміння примусового виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, як завершальної стадії реалізації усього механізму такого виконання, що здійснюється відповідно до національного законодавства запитуваної держави, незалежно від того, за яким міжнародно-правовим інструментом було забезпечено його попереднє визнання та/чи виконання: за конвенцією чи двостороннім договором, або за принципом взаємності;

запропоновано вирішувати правову колізію виконання рішень про стягнення аліментів з одного й того ж самого боржника за аліментними зобов'язаннями, присудженими українським рішенням та за регресним позовом органу, який здійснив авансові виплати таких аліментів в державі ЄС, шляхом

пред'явлення боржником позову про зменшення розміру аліментів в Україні на підставі істотної зміни матеріального становища боржника у зв'язку з виникненням додаткових фінансових зобов'язань;

запропоновано використовувати комплекс засобів, спрямованих на сприяння укладенню сторонами мирової угоди, з метою усунення правової прогалини, що полягає у відсутності у приватного виконавця під час виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС у порядку Гаазької конвенції 2007 року чи міжнародного договору можливості взаємодії з Міністерством юстиції України як центральним органом та повноважень щодо застосування заходів примусового виконання за межами України;

вдосконалено:

науковий підхід до підстав визнання, виконання та відмови у визнанні та виконанні рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС, передбачених ст. 20 і 22 Гаазької конвенції 2007 року, шляхом обґрунтування їх як єдиної системи передумов;

поняття сфери застосування Гаазької конвенції 2007 року та встановлено, що для України її обов'язкове застосування у повному обсязі можливе лише щодо аліментних зобов'язань стосовно дітей віком до 18 років;

процесуально-правовий механізм запобігання паралельним провадженням шляхом обґрунтування необхідності внесення змін до п. 10 ст. 175 ЦПК України щодо покладення на позивача обов'язку повідомляти суд, що ним не подано іншого позову (позовів) до цього ж відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав, у тому числі до іноземного суду, а також надання ним інформації щодо наявності або відсутності провадження, відкритого за зверненням відповідача за тотожним позовом в іноземному суді; *набуло подальшого розвитку:*

наукові положення механізму адміністративного співробітництва для України, передбаченого Розділами II та III Гаазької конвенції 2007 року щодо пріоритетності співробітництва по зобов'язаннях з утримання дітей віком до 18 років;

положення про необхідність зобов'язати суд постановляти ухвалу про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України фізичної особи, яка є боржником за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці за поданням приватного виконавця;

теза щодо комплексної перевірки національними судами місця проживання сторін у справах про стягнення аліментів у випадках перебування їх під тимчасовим захистом в державах ЄС.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації наукові положення та висновки можуть бути застосовані у:

науково-дослідній сфері шляхом формування наукового підґрунтя для дослідження адаптаційних положень цивільного процесуального права та виконавчого провадження у сфері виконання рішень щодо стягнення аліментів в державах ЄС;

у практичній діяльності шляхом удосконалення національної судової та виконавчої практики під час розгляду та виконання справ щодо стягнення

аліментів, у тому числі з іноземним елементом (акти впровадження: Ради приватних виконавців Одеської області від «22» жовтня 2025 року; Приморського районного суду м. Одеси від «15» жовтня 2025 року);

у правотворчій сфері для розроблення пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання здійснення судочинства та виконавчого провадження у справах про стягнення аліментів, у тому числі з іноземним елементом;

у навчальному процесі при підготовці підручників, навчальних та навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій, лекційних і практичних курсів, а також під час безпосереднього викладання навчальних дисциплін «Цивільний процес», «Виконавче провадження», «Європейський цивільний процес» (акт впровадження: Національного університету «Одеська юридична академія» від «28» жовтня 2025 року).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження є самостійною завершеною науковою роботою, що закладає основи теоретичного осмислення механізму виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС. Дисертація досліджує не лише практичні питання примусового виконання рішень українських судів в державах ЄС, але й спрямована на формування комплексного уявлення про цілісну систему реалізації судового захисту права на утримання від національного судового захисту до різних механізмів його міжнародного виконання в державах ЄС.

Сформульовані в роботі положення та теоретичні розробки ґрунтуються на особистому досвіді автора та аналізі наукової вітчизняної та зарубіжної літератури, а також виконавчої практики з питань захисту права на утримання.

Апробація результатів дисертації. Дисертацію виконано та обговорено на кафедрі цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія». Теоретичні висновки, сформульовані у дисертації, доповідалися та обговорювалися на: Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції ім. Ю.С. Червоного «Захист прав людини в порядку цивільного судочинства в цифрову еру» (м. Одеса, 22 грудня 2025 р.); Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій Міжнародному дню прав людини, який відзначається міжнародною спільнотою 10 грудня «Права людини в період збройних конфліктів» (31 жовтня 2025 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час» (м. Одеса, 16 травня 2025 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції ім. Ю.С. Червоного «Цивільне судочинство та виконавче провадження в умовах воєнного стану» (м. Одеса, 16 грудня 2022 р.).

Публікації. Основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що містяться в дисертації, викладено у восьми наукових публікаціях за темою дослідження, чотири з яких опубліковано у наукових фахових виданнях України, перелік яких затверджено МОН України, та у чотирьох доповідях на міжнародних, всеукраїнських та інших науково-практичних конференціях.

Список опублікованих праць за темою дисертаційного дослідження та відомості про апробацію дослідження

Праці в фахових вітчизняних виданнях:

1. Колечко Д. М. Аналіз правового регулювання виконання судових рішень національних судів з аліментних зобов'язань в країнах ЄС: пілотний проект систематичного ревію (SYSTEMATIC REVIEW). *Часопис цивілістики*. 2025. Вип. 57. С. 133-136. DOI <https://doi.org/10.32782/chc.v057.2025.20>
2. Колечко Д. М. Виконання судових рішень у європейському цивільному процесі: історичний аспект та сучасна відповідність українського законодавства. *Академічні візії*. 2025. № 48. С. 1-8. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2326>
3. Колечко Д. М. Проблемні процесуальні аспекти стягнення та виконання аліментів на утримання подружжя та інших членів сім'ї. *Держава та регіони*. 2025. № 2 (88). С. 186–190. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2025.2.28>
4. Колечко Д.М. Виконання судових рішень як європейський стандарт: теоретично-практичний аспект. *Вчені записки Таврійського Національного Університету імені В.І.Вернадського. Серія: Юридичні науки*. Том 36 (75). 2025. №4. С. 67-71. DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2025.4/10>

Опубліковані праці апробаційного характеру:

5. Колечко Д.М. Взаємодія через центральні органи (Central authorities) у порядку виконання рішень українських судів в державах ЄС щодо стягнення аліментів: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції ім. Ю. С. Червоного (м. Одеса, 22 грудня 2025 р.) / Голубєва Н. Ю., Полуніна О. О., Полюк Ю. І., Сатановська О. В.; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої. Одеса: Юридична Література, 2025. С.78-81. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.32437>
6. Колечко Д. М. Проблемні аспекти стягнення аліментів у спрощеному та наказному провадженні. Права людини в період збройних конфліктів: міжнар. наук.-практич. конф., присвяч. Міжнародному дню прав людини, який відзнач. міжнародною спільнотою 10 грудня. (31 жовт. 2025 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. ; уклад. Х. Н. Бехруз та ін. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. С.51-54. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.31068>
7. Колечко Д. М. Деякі актуальні під час воєнного стану питання виконання судових рішень про стягнення аліментів на утримання дитини // Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Фенікс, 2025. Т. 2. С. 179-181. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/49a894f4-6735-4957-9846-9ead8aee33bb>
8. Колечко Д. М. Електронне судочинство в умовах воєнного стану. Цивільне судочинство та виконавче провадження в умовах воєнного стану : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. ім. Ю. С. Червоного (Одеса, 16 грудня 2022 р.) / за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої. – Одеса : Фенікс, 2022. С. 98-103.

Особистий внесок дисертанта. Усі теоретичні та практичні результати, що виносяться на захист, отримані автором самостійно. Дисертаційна робота є власним авторським дослідженням, у якому наукові положення, висновки та пропозиції обґрунтовано самостійно в результаті опрацювання значної

кількості джерел монографічного, нормативно-правового, правозастосовного характеру.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана сучасною науковою мовою, стиль викладання відповідає прийнятному у науковій літературі й забезпечує легкість та доступність сприйняття наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами).

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами).

Загальний висновок. Враховуючи викладене вважаємо, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація **Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС»**, відповідає спеціальності 081 «Право», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами від 03.04.2019 р., № 283), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами від 31.05.2019 р. № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та **рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».**

У результаті відкритого голосування учасники засідання фахового семінару в кількості 14 осіб подали голоси «за». Ніхто із учасників фахового семінару не проголосував «проти» рекомендації дисертаційної роботи Колечко Д.М. до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Колечка Дмитра Миколайовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

4. Запропонувати Вченій раді Національного університету «Одеська юридична академія» персональний склад разової спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення публічного захисту дисертації Колечка Дмитра Миколайовича на тему «Виконання рішень українських судів щодо стягнення аліментів в державах ЄС», зокрема:

1. Голова ради — АНДРОНОВ Ігор Володимирович - д. ю. н., професор, професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія».

Рецензенти:

2. ВОЛКОВА Наталія Василівна – д. ю. н., професор, професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія».

3. ІЛЮПОЛ Інна Михайлівна - к. ю. н., доцент, доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія».

Офіційні опоненти:

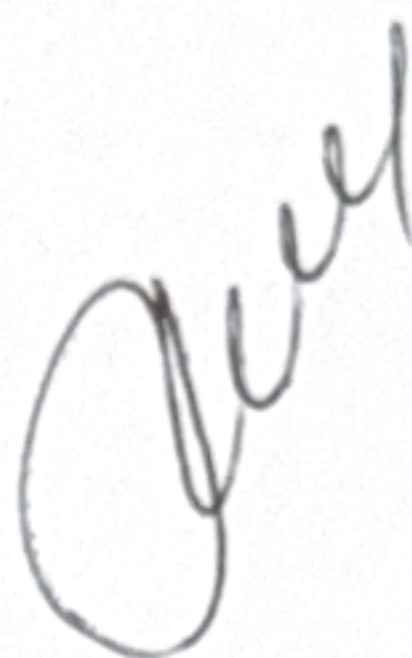
4. ГУСАРОВ Костянтин Володимирович – д. ю. н., професор, професор кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, завідувач кафедри цивільної юстиції та адвокатури

5. ГЕТМАНЦЕВ Максим Олександрович – к. ю. н., заступник завідувача відділу приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, старший дослідник.

Результати голосування присутніх на засіданні докторів, кандидатів наук та докторів філософії за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 14; проти – немає; утримались – немає.

Додаток: на 4 стор. (Відомості про членів спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації)

**Доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного права,
завідуючий кафедрою цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Неллі ГОЛУБОВА

**Секретар на засіданні,
лаборант кафедри цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Олександра РОБОЧА